



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Р І Ш Е Н Н Я

Про розгляд звернень Міністерства цифрової трансформації України та Міністерства юстиції України щодо підтримки проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення батьками питань тимчасового виїзду дітей за межі України (реєстр. № 6146 від 07.10.2021) поданого Кабінетом Міністрів України

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації, розглянув на своєму засіданні 23 вересня 2022 року (протокол № 80), звернення Міністерства цифрової трансформації України та Міністерства юстиції України щодо підтримки проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення батьками питань тимчасового виїзду дітей за межі України (реєстр. № 6146 від 07.10.2021) поданого Кабінетом Міністрів України та зазначає наступне.

Проектом Закону пропонується врегулювати відносини, щодо тимчасового виїзду за межі України дитини, яка не досягла шістнадцяти років та є громадянином України, в супроводі одного з батьків за згодою другого з батьків або за наявності визначених законом підстав, коли такий виїзд дозволяється без згоди другого з батьків.

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та з метою збереження життя і здоров'я дітей на період дії воєнного стану Кабінетом Міністрів України скасовано вимогу щодо подання нотаріально посвідченої згоди на тимчасовий виїзд за межі України дітей, які не досягли 16-ти років, у супроводі одного з батьків чи близьких родичів (постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2022 року № 264).

Разом з цим правовідносини щодо тимчасового виїзду дітей за межі України потребують подальшого врегулювання з урахуванням викликів сьогодення, в тому числі після припинення/скасування воєнного стану.

Новелою проекту Закону є внесення згоди на тимчасовий виїзд за межі України дитини, яка не досягла шістнадцяти років, у супроводі другого з батьків до

Державного реєстру актів цивільного стану громадян одним з батьків через Єдиний державний вебпортал електронних послуг (далі – Портал Дія).

В Україні основною проблемою є те, що дитина, яка не досягла 16 років, має право на виїзд за межі України лише за згодою батьків, що посвідчена нотаріально.

Отже, дитина до 16 років може подорожувати з одним із батьків, якщо інший з них відсутній у пункті пропуску через кордон, за його нотаріально посвідченою згодою.

Для оформлення нотаріальної згоди батьку (матері), а у випадку виїзду дитини до 16 років з іншою особою – обом батькам, потрібно надати нотаріусу оригінали паспортів, реєстраційних номерів облікових карток платників податків та свідоцтва про народження дитини.

Така згода є запобіжником незаконному вивезенню дитини за межі України і оформляється у вигляді заяви, на якій справжність підпису батьків засвідчується нотаріусом.

А у випадку перебування одного з батьків за межами України для оформлення такої згоди він (вона) може звернутися до дипломатичного представництва або консульської установи України за кордоном або нотаріуса відповідної держави перебування (з подальшою легалізацією або засвідченням апостилом, а також без будь-якого додаткового засвідчення у випадках, передбачених міжнародним договором України).

Від цього, насамперед, страждають діти, які постійно беруть участь у міжнародних спортивних змаганнях, міжнародних творчих конкурсах, олімпіадах тощо, потребують лікування за межами України, а також при будь-якій іншій необхідності в короткий строк здійснити поїздку за межі України в супроводі одного з батьків.

За наведених вище обставин дитина часто позбавляється можливості виїхати за кордон (причому не у зв'язку з незгодою одного із батьків щодо виїзду дитини, а через неможливість вчасно отримати таку згоду), що суперечить статті 33 Конституції України, відповідно до положень якої кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантується свобода пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються законом.

Варто зауважити, що за вчинення нотаріальних дій справляється плата/державне мито/консульський збір.

Таким чином, на сьогодні надання згоди на виїзд дитини за кордон передбачає ряд незручностей для батьків, а саме:

необхідність особистої присутності обох батьків у визначений час у нотаріуса з пакетом документів;

також сплати коштів за оформлення такої згоди;

додаткового часу на оформлення такої згоди;

у випадку перебування одного з батьків за межами України, звернення до компетентних органів іншої країни та додатковий час на передачу такої згоди іншому з батьків.

Натомість, головною новелою проекту Закону передбачається спрощення такої процедури, зокрема, надання одним із батьків згоди на тимчасовий виїзд за межі України дитини, яка не досягла 16-річного віку та безоплатності отримання послуги з отримання згоди на тимчасовий виїзд дитини за межі України, а саме:

- забезпечення можливості безкоштовного та самостійного оформлення батьками згоди на виїзд дитини, без участі нотаріуса формувати таку згоду в електронній формі засобами Порталу Дія, зокрема його мобільного додатка із одночасним встановленням родинних зв'язків між дитиною та батьками використовуючи відомості з Державного реєстру актів цивільного стану громадян;
- забезпечення перевірки наявності/відсутності відповідної згоди в режимі реального часу.

Прийняття зазначеного законопроекту дозволить оформляти згоду на виїзд дитини за межі України безкоштовно в електронній формі засобами Порталу Дія, зокрема його мобільного додатка без оформлення її у нотаріуса.

Оформлення заяви засобами Порталу Дія, зокрема його мобільного додатка забезпечує віддалену ідентифікацію фізичних осіб з використанням віддаленого кваліфікованого електронного підпису «Дія.Підпис» («Дія ID») (без їх особистої присутності), засобами ідентифікації, які дають змогу однозначно встановлювати особу та без подання додаткових документів для отримання такої згоди, шляхом отримання таких відомостей шляхом інформаційної взаємодії.

Таким чином, перевагами оформлення батьками згоди на виїзд дитини за межі України самостійно за допомогою мобільного застосунку Дія є, зокрема безоплатність, що мінімізує витрати на вчинення нотаріальних дій та враховує інтереси дитини та батьків, шляхом скорочення часу на звернення одночасно обох батьків до нотаріуса, та відсутність необхідності подання додаткових документів.

Звертаємо увагу, що на Порталі Дія успішно запущено та функціонує понад 100 електронних публічних послуг, якими користується понад 18 мільйонів користувачів.

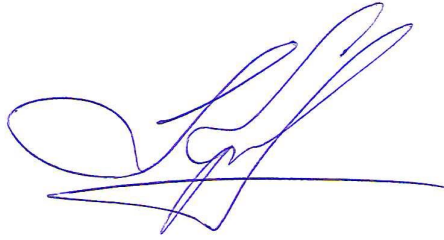
Виходячи із наведеного, Комітет вирішив:

1. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики з пропозицією підтримати прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення батьками питань тимчасового виїзду дітей за межі України» (реєстр. № 6146 від 07.10.2021), поданого Кабінетом Міністрів України **в другому читанні та в цілому** з огляду на

необхідність забезпечення інтересів дитини та її батьків під час вирішення питань тимчасового виїзду за межі України.

2. Направити Рішення до Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the bottom.

М. КРЯЧКО